

A halmazelmélet fiatal tudományág, létrejött a XIX. század második felére tehető, ami nem véletlen, hiszen a halmazok vizsgálatához nagyfokú absztrakció szükséges.

Ekkorra érték el a matematikai kutatások olyan szintet, hogy az ilyen absztrakció szükségessé és lehetővé vált. Az előzmények közül a következő három a legfontosabb.

1. A matematikusok figyelme a halmazok elemeiről a halmazokra irányult. Olyan problémák vezettek ide, melyeket bizonyos halmazokra anélkül sikerült megoldani, hogy azokat az egyes halmazelemekre vonatkoztatták volna (pl. biztosítási matematika, kinetikus gázelmélet).
2. A kritikai szellem fejlődése, ami azt jelentette, hogy részletesen elemezték a korábban magától értetődőnek és ezért általános érvényűnek tekintett megállapításokat. (Ennek nagy szerepe volt a matematikai logika fejlődésében is.)
3. A legdöntőbb momentum az volt, amikor a végtelen sorok vizsgálata közben felismerték, hogy a véges halmazok tulajdonságaival nem rendelkeznek törvényszerűen a *végtelen halmazok* is.

A ma *naiv halmazelméletnek* nevezett rendszer megalkotója GEORG CANTOR (1845—1918) volt, akitől a halmaz fogalmának az alábbi körülírása származik: „A halmaz meghatározott, különböző, képzeletünkben vagy gondolatunkban fölfogott dolgok összessége. A kérdéses dolgok a halmaz elemei...”